

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky predkladá na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 525 zo dňa 4. septembra. 2024 na rokovanie vlády návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“).

V návrhu zákona sa spresňujú niektoré ustanovenia na základe kontroly vykonanej Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) v auguste 2024, výsledkom ktorej bola správa o výsledku kontroly 2024 s názvom „Kontrola vo vybraných vodárenských spoločnostiach“ (ďalej len „Správa o výsledku kontroly“). Podľa predmetnej Správy o výsledku kontroly NKÚ SR odporúča zamerať sa na legislatívnu úpravu zákona č. 442/2002 Z. z., a to zabezpečením verejného záujmu prostredníctvom úpravy podmienok osobitného postavenia štátu a obcí ako ich akcionárov.

Cieľom návrhu zákona je úprava a doplnenie niektorých ustanovení a povinností, ktoré vyplynuli z požiadaviek Správy o výsledku kontroly. Vodovody a kanalizácie sú nevyhnutné pre zabezpečenie verejného zdravia, ekologickej stability a trvalo udržateľného rozvoja miest a obcí. Zavedením zákonného predkupného práva štátu sa má za cieľ chrániť verejný záujem v zmysle zákona a zabezpečiť dlhodobú stabilitu a kvalitu vodárenských služieb na Slovensku. Štátne predkupné právo umožňuje, aby verejný záujem mal prednosť pred obchodnými záujmami samotných právnických osôb, ktoré sú vlastníkami verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.

Ďalším dôvodom predloženia návrhu zákona je najmä zabezpečiť, aby vodárenské spoločnosti, ktorých akcionármi sú obce a mestá, využívali finančné prostriedky získané z regulovaných činností výlučne na činnosti súvisiace s výrobou, distribúciou, prevádzkou, údržbou a obnovou verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Uvedené je dôležité predovšetkým z dôvodu, že tieto spoločnosti spravujú strategický majetok, ktorý má kľúčový význam pre zabezpečenie základných potrieb obyvateľstva. Financovanie vodárenských spoločností je takmer výlučne závislé od poplatkov za regulované činnosti, ktoré platia občania. Získané peňažné prostriedky by mali byť preto striktné využívané na zabezpečenie kvalitnej a spoľahlivej dodávky vody a odvádzania odpadových vôd. Vo vzťahu k obnove vodárenskej infraštruktúry, na ktorej NKÚ SR identifikoval niekoľko miliardový dlh, sa vymedzuje využitie účelovej finančnej rezervy, a to výlučne na obnovu tejto infraštruktúry. K predmetnému účelu sa v návrhu zákona súčasne presne definujú pojmy „obnova“, „oprava“ a „údržba“.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie. Návrh zákona je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy.

Návrh zákona nemá byť predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.